

خۆراگری زانایانی ریپازی سه له فییه ت له بهرام بهر دوژمناندا

نووسینی: دکتۆر/ هیوا نجم الدین حیدر

قال الشيخ محمد إسماعيل:

(إن من خصائص الداعية الى التوحيد أنه كبير المهمة، ولا يترخص في السكوت عند غلبة أهل الأهواء والضلالات وعند قوة أهل الفجور واشتداد أذاهم، لأنه يرى أن الترخص هنا من شأن العامة من المستضعفين، أما دعاة التوحيد أصحاب الهمم العالمية فيتمسكون بالعزيمة ويصدعون بالحق وإن لحقهم الأذى والعذاب والموت^(١))
واته: يه كيك له سيفه ته كاني بانگه وازكار بۆ يه كخوایه رستی ئه وه یه كه وا هیممه تی به رزه، بیدهنگ بوون ناگریته بهر له کاتی کدا ئه هلی هه واو ئاره زوو گو مپراکان زالن، وه له کاتی کدا كه خاوه ن سزای سهخت و هیزو ده سه لاتن، له بهر ئه وه ی بیدهنگ بوون له و کاته دا کرداری ئه و خه لکه عامه یه كه بی ده سه لاتن، به لام بانگه واز خوازانی یه كخوایه رست خاوه ن هیممه تی کی به رزو خو پراگرن، وه بانگه شه ی حه ق ده كهن ئه گهر چی تووشی ئازارو سزاو مردن بین له پیتناو ئه و ریپازه دا .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين، ومن تبعهم بإحسان الى يوم الدين،
له پاشاندا:

بی گو مان بانگه واز کردن بۆ ریگای پاست، كه سانیکي ده ویت كه وا کۆلنه ده رو ئارامگرن له بهردهم دوژمناندا، چونکه هه لگرانی ئه و ریپازه دوژمنیان زۆره به تاییهت زانایان، چونکه زانایان میرات گری پیغه مبه رانن (عليهم الصلاة والسلام) وه كو چۆن پیغه مبه ران ناخۆشی و ئازاری دوژمنانیان چه شتوو ه له کاتی گه یاندنی ئه و تایینه پیروزه دا، هه روه ها زانایانیش تووشی ئه و ئازارانه بوونه له لایه ن ئه هلی بیده ع و دوژمنانه وه له کاتی بانگه واز کردن بۆ ریگای پاست .

بۆیه زانایانی ریپازی سه له فییهت به رده وام بانگه وازی خه لکی ده كهن بۆ ریگای پاست، وه بوونه ته پیشه وایه ك بۆ خه لکی كه وا ریگای پاست بدۆزنه وه، وه هه روه ها له دوژمنان نه ترساون له کاتی گه یاندنی بانگه وازه كه دا .

(١) (علو المهمة: ص ٢٧٤، للشيخ محمد إسماعيل).

﴿فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ﴾
[الأحقاف: ۳۵].

واته: ئەي محمد ﷺ ئارام بگره ههروهكو چۆن پيغه مبه راني خاوه نى عه زيمه ت و دامه زراوى ئاراميان گرت به رامبه ر ئازار وئه شكه نجه ي نه ته وه كانيان (كه بريتي بوون له: نوح و ابراهيم و موسى و عيسى و محمد (عليهم الصلاة والسلام)).

به چه ند نموونه يه كه هه لويس ت و خوڤراگرى پيغه مبه ران و زانا يانمان بو دهرده كه وي ت له گوڤه پاني بانگه وازدا، كه وا ئه وان مامؤستا و پيشه وان بو هه موو بانگه واز خوازيك كه بانگه شه ي خه لكى ده كات بو يه كخوابه رستى.

* خوڤراگرى پيغه مبه رى خودا ﷻ له به رده م ئازارو ئه شكه نجه ي قوره يشدا كه زور ئازاريان ده داو ته نانه ت ريخۆله ي و شتريان ده كرد به سه ري دا، وه گه مارؤياندا بو ماوه ي سى سال له گه ل (بنى هاشم) دا له دولى (ابى طالب)، وه بريارى كوشتنيان بو دهر كردو ويستيان فه رمانه كه جى به جى بكن، به لام خوداى گه وره پيغه مبه رى ﷻ پاراست له كوشتن، هه موو ئه م شتانه پيغه مبه رى ئيسلامى ﷻ بيزار نه كرد، وه واى لى نه كرد كه واز له بانگه وازى يه كخوابه رستى (دعوة التوحيد) به يني ت .

* خوڤراگرى پيغه مبه رى ﷻ له شه په كاني (أحد)، (الخنديق)، (فتح)، (الحنين)،

خوينه رى به ريز ئه مه ش چه ند نموونه يه كه له سه ر ئارام گرى و خوڤراگرى پيغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) وزانا يانى ريبازى سه له فيه ت كه وا ميژوو بو مانى تو مار كردوه چۆن له تاقي كردنه وه كاندا سه ركه توو بوونه، هه روه ها چۆن دژى كو فرو بيدعه و سته مكاران وه ستاون، ئه مه ش بو ئه وه ي كه وا پاستى پوون و ئاشكرا بيت تارپوژى دوايى و ريبازى پيرۆزى ئيسلام وه كو خوى بميني ته وه، ئه م جو ره هه لويس تانه زياتر زانا يان له ده روونماندا شيرين ده كات، وه نموونه يه كه بو ئه وه كه سانه ي كه ده يانه وي ت له سه ر ريبازى پيغه مبه ران و زانا يان بپوون .

خوڤراگرى پيغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) له به رامبه ر دوژمناندا: بئىگومان ئارامگرتن سى جو ره: يه كه م: ئارامگرتن له سه ر به رده وامى عيباده ت و گوڤرايه لى خوداى گه وره . دووه م: ئارامگرتن له سه ر ئه وه ي دوركه وي ته وه له تاوانه كان .

سى يه م: ئارامگرتن له سه ر قه زاو قه ده رى خودا .

خوڤراگرى له م سى شوينه دا بريتي يه له په وشتيك كه زور گه وره و پيرۆزه و په وشتى پيغه مبه ران بووه (عليهم الصلاة والسلام) وه كو خوداى گه وره ده فه رمووي ت:

إبراهيم دانا و ويستيان له ناوى بهرن، به لام نيمه نه وانمان له ناو برد و زهره رمه نديانمان كرد.

* خوږاگرى پيغه مبر ﷺ له به نديخانه دا كه وا بانگه وازى خه لكى ده كرد بو يه كخوپه رستى، خوداى گه وړه ده فهرموويت:

﴿يَا صَاحِبِي السَّجْنِ أَرَبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقِيمُ وَلَكِنْ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾ [يوسف: ۳۹-۴۰].

واته: يوسف ﷺ به دوو هاوړي كه ي به نديخانه ي فهرموو: تايا نه وه ه موو خوايه جوړاو جوړ و جياوازانه بو نيوه باشته كه بيانپه رستن يا خود ته نها خوايه كه تاك و ته نها وبى هاوړل وشه ريكه وزال وبه تواناو به ده سه لاته به سر ه موو دروست كراوه كاندا!؟

نه و خوايانه ي كه نيوه ده يانپه رستن هيچ شتيك نين و تواناى سود پيگه ياندين وزيان لابرديان نيه و ته نها كوومه له ناويكن نيوه خوتان و باوك و باپيرانتان ناوتان لي ناون و خواى گه وړه هيچ به لگه و نيشانه يه كي له سر نه نار دونه ته خواره وه، حوكم و پرياردان ته نها بو خواى گه وړه يه و فهرمانى كردووه كه كه س نه په رستريت ته نها نه و نه بيت و هاوړلى بو

(الطائف)، (تبوك) دا، به رده وام خوږاگرو سه ركه و توو بوو بيزار نه ده بوو، به م نازايه تيه چه نده ها جهنگى بينى و له زور به ياندا خوى سه ركرديه تى ده كرد .

* خوږاگرى پيغه مبر ﷺ له به رامبر فيله كانى (يهود) دا كه ده يان ويست بانگه وازه كه ي له ناو به رن.

به م شيوه يه پيغه مبر ي خودا ﷻ نارامگرو خوږاگريو به دريژايى گه ياندى بانگه وازه كه ي كه (۲۳) سال به رده وام بوو، هيچ رويك له گه ياندى دا كه م ته رخه مى نه كرد، هه تا وه كو بانگه وازه كه ي گه يشته هه موو جيهان.

* خوږاگرى پيغه مبر ابراهيم ﷺ له وه ي كه وا كرد يانه ناو ناگره كه وه له پيناو بانگه وازى يه كخوپه رستيدا، خوداى گه وړه ده فهرموويت:

﴿قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ﴾ [الأنبياء: ۶۸-۷۰].

واته: بى باوهران ووتيان: ابراهيم ﷺ بسوتين و خوايه كانتان سه ربخن به وه ي توله يان بو بسه ننه وه له ابراهيم ﷺ كه شكاندويانيتي، وئاگريكي گه وړه يان كرده وه و خستيانه ناوى يه وه، خواى گه وړه يش به ناگره كه ي فهرموو: نه ي ناگر سارد و سه لامه ت به له سر ابراهيم ﷺ، نه وان نه خشه و پيلان يان بو

إذ قد دل كتابه على أنه لا بد من الفتنة لكل من الداعي إلى الإيمان، والعقوبة لذوي السيئات و الطغيان)،

واته: په رتوکی خوای گه وره ده لاله تی له سهر ئه وه کردووه که هر ده بیټ ئه وهی بانگه وازی خه لکی ده کات بو باوهر تاقي بکریته وه، وخواوه نی خراپه کاری وله سنور ده رچوانیش سزا بدرین، خوای گه وره ده فهرمیټ:

﴿الم أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ﴾

[العنكبوت: ١-٤].

واته: ئایا خه لکی وا گومان ده بن که ته نها بلین باوهر پمان هیناوه ئیتر وازیان لی دینین و تاقي یان ناکه یینه وه؟ نه خیر وانیه و باوا گومان نه بن، چونکه ئیمه هه موو ئوممه تانی پیش ئه مانمان تاقي کردوټه وه تاخوای گه وره راستگوویان و دروزنان ئاشکرا بکات و ده ریان بخت.

فأنکر سبحانه على من یظن أن أهل السيئات یفتنون الطالب، وأن مدعي الإيمان یترکون بلا فتنة تميز الصادق والکاذب^(٣).

بؤیه بانگه وازکاری راسته قینه ده بیټ تاقي بکریته وه پاشان خورگر بیټ

برپار نه دریت، ئا ئه مه یه دینی راست و پاک و دامه زراو به لام زوربه ی زوری خه لکی نایزان.

* تاقیکردنه وه له پیناوی خوادا سوننه تی پیغه مبه ران بووه (علیهم الصلاة والسلام) وه کو پیغه مبه ر ﷺ ده فهرموویټ: (أشد الناس بلاء الأنبياء ثم الأمثل فالأمثل، فيبتلى الرجل على حسب دينه، فإن كان دينه صلباً اشتد بلاؤه، وإن كان في دينه رقة ابتلي على حسب دينه، فما يبرح البلاء بالعبد حتى يتركه يمشي على الأرض ما عليه خطيئة)^(٢).

واته: سه ختترین به لآو ناخوشی تووشی پیغه مبه ران ده بیټ (علیهم الصلاة والسلام) پاشان ئه وانیه وه کو ئه وان، پاشان ئه وانیه وه کو ئه وان، مروټ تاقي ده کریته وه به پیی ئیمانیه کی، ئه گهر ئیمانیه کی پته و بیټ ئه وه تاقیکردنه وه کی قورس تره، وه ئه گهر ئیمانیه کی لاواز بیټ ئه وه به هه مان شیوه به پیی ئیمانیه کی تاقي ده کریته وه، هه تا وه کو تاقیکردنه وه وا له به نده ی ئیماندار ده کات به سهر زهوی دا ده پروات وهیچ تاودانیکی له سهر نی یه)

قال شيخ الاسلام ابن تيمية:

(٢) (رواه الترمذي وابن ماجه وأحمد عن سعد بن أبي وقاص رضي الله عنه، وصححه الشيخ الألباني في: صحيح الجامع الصغير: ٩٩٢).

(٣) (مجموع الفتاوى: ١/٢١٢).

ئه حمه دی کورپی حنبل، محمد کورپی
 نوح) وه چه ند زانایه کی تر.
 بویه (إسحاق) به زنجیرو که له پچه
 ههردووکیانی توند به ست و به به ند کراوی
 له سه ر یه ک وشتر ناریدیانی بۆ لای (مأمون)
 له (طرسوس) .

(صالح) ی کورپی ئیمامی ئه حمه د ده لیت:
 تاکو (أنبار) له گه لیاندا رۆیشتین (أبو بکر
 الأحول) به باوکمی فه رموو: ئه ی باوکی
 عبدالله گه ر ناچاریان کردیت له قسه ی
 خۆت په شیمان ده بیته وه؟ فه رمووی:
 نه خیر .

ئه وه بوو پیش ئه وه ی ئیمامی ئه حمه د
 بگاته لای (مأمون)، (مأمون) وه فاتی کرد،
 کاتیک (مأمون) کۆچی دوایی کرد ئیمامی
 ئه حمه دیان گه رانه وه بۆ (بغداد)، دوای
 ئه و (معتصم) بوو به خه لیفه، که چی
 دیسان ئیمامی ئه حمه د به به ند کراوی برا
 بۆ مالی (إسحاق بن إبراهيم) که به رپرسی
 پۆلیسی به غداد بوو، له وی هه موو رۆژیک
 قه دیدیکیان بۆ زیاد ده کرد .

به م چه شنه ئیمامی ئه حمه د (ره حمه تی
 خوای لی بیئت) بیست وه شت (۲۸)
 مانگ له زینداندا مایه وه، پاشان بریدیان
 بۆ لای خه لیفه (معتصم)، به مه به ستی
 ترساندن ئیمامی ئه حمه د دوو کهس له
 ژوره که دا به کوژراوی فری درا بوون به لام
 ئیمام به هیچ شیوه یه ک نه ترسا .

له کاتی تاقیکردنه وه دا، لی ره دا نمونه ی
 چه ند زانایه کی سه له فی ده هینینه وه
 له وانه:

خۆراگری ئیمامی ئه حمه دی کورپی
 حه نبه ل (ره حمه تی خوای لی بیئت):

له سالی (۱۱۲) ی کۆچی دا خه لیفه ی
 موسلمانان (مأمون) ئه و بیدعه یه ی بلاو
 کرده وه که ده یووت: قورئانی پیروژ
 دروست کراوه (مخلوق)،

له سالی (۲۱۸) ی کۆچی دا که (مأمون)
 له (طرسوس) بوو نوسراویکی نارد بۆ
 جیگری خۆی له (بغداد) که (إسحاق بن
 إبراهيم بن مصعب) بوو فه رمانی پی کرد
 که هه موو زاناو فه رموو ده ناسه کان تاقی
 بکاته وه ده رباره ی ئه وه ی ئایا قورئان
 دروست کراوه یان فه رموو ده ی خوایه،
 بویه (إسحاق) کۆمه لیک زۆری زانایانی
 کۆ کرده وه و پرسیاری ئه وه ی لی کردن
 که وا قورئان دروست کراوه یان
 فه رموو ده ی خوایه، له و کاته دا کۆمه لیک
 زۆر له ترسا به ناچاری دانیان نا به وه ی
 که وا قورئان دروست کراوه، به لام هه ندی
 له زانایان هه ر به رده وام بوون له سه ر
 ئه وه ی که وا قورئان که لامی خودایه و
 دروست کراو نی یه، له وانه ی هه تا کۆتایی
 تاقیکردنه وه که خۆراگر بوون هه ر ده یان
 ووت قورئان که لامی خودایه و دروست
 کراو (مخلوق) نی یه، بریتی بوون له

بوو، وه ئه هلی بیده ع وئاره زووه کانیش له به ندینخانه کۆت و زنجیر کران، پاش ئه م پروداوه ئیمامی ئه حمهد ناوده برا به (ئیمامی ئه هلی سوننه) (۴) .

باسه که درێژی ههیه

له ژماره ی داها توو دا چاوه پروان بن بۆ به شیکی تر له بابته که به ناو نیشانی (خۆراگری شیخ الإسلام "ابن تیمیة" له به رامبه ر دوژماناندا).

سبحانک اللهم وبحمدک أشهد أن لا إله إلا أنت أستغفرک وأتوب إليك.

www.ba8.org

www.salafikurd.com

www.r-rast.com

1428 - 2007

له گه ل ئه م قسانه دا (معتصم) به زمانی خوش له گه ل ئیمامی ئه حمهد دا قسه ی ده کرد و ده یووت: (ئه حمهد وه لأمم بده ره وه تا وه کو بتکه م به نزیکترین که س له خۆم، وه که سیک که هوو شتیک به دهستی ئه و بیئت) به لأم ئیمامی ئه حمهد ده یفه رموو: یه که ئایه ت یان یه که فه رموو ده م بۆ به یئنه وه تا وه کو وه لأمتان بده مه وه .

بۆیه ئیمامی ئه حمهد هه ر سوور بوو له سه ر ئه وه ی قورئان که لامی خودایه نه که دروست کراو، له م کاته دا (معتصم) توپه بوو، وه به ئیمامی ئه حمهد ی ووت: له عنه تی خودات لی بیئت هه زم ده کرد وه لأمم بده یته وه که چی وه لأمت نه دایه وه، بیبه ن بۆ به ندیخانه و ئازاری بده ن، ئه وانیش ده ستیان کرد به لی دانی ئیمامی ئه حمهد، (معتصم) ده یووت: (توند توند لیی بده ن خودا ده ستان بپریئت).

یه کی که له وانه ی که وا ئازاری ئیمامی ئه حمهد یان ده دا ده لیئت: (هه شتا قامچیم دا له ئه حمهد ئه گه ر بده رایه له فیل راست نه ده بووه وه).

به م شیوه یه ئیمامی ئه حمهد خۆراگر بوو، تا له سالی (۲۲۷) کۆچی ئازاد کرا، دوا ی ئه وه ش زانایان پۆل پۆل ئازاد کران و سه ردانی ئیمامی ئه حمهد یان ده کرد، و سه رکه و تن بۆ سوننه ت وشوین که وتوانی

(۴) پروانه: (زانای پایه بهرز: ئه حمهد ی کوری هه نبه ل، نویسی: م/ مجید حمید مجید: ۴۷ ل).